

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 23. helmikuuta 2023
(OR. en)

6793/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0051(COD)

POLCOM 37
COEST 153
CODEC 251

EHDOTUS

Lähtettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	23. helmikuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 106 final
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen mukaisesti ukrainalaisiin tuotteisiin sovellettavia kaupan myönnytyksiä täydentävästä kaupan väliaikaisesta vapauttamisesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 106 final.

Liite: COM(2023) 106 final

Bryssel 23.2.2023
COM(2023) 106 final

2023/0051 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen mukaisesti ukrainalaisiin tuotteisiin sovellettavia kaupan myönnytyksiä täydentävästä kaupan väliaikaisesta vapauttamisesta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

- **Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet**

Venäjän 24. helmikuuta 2022 aloittamalla provosoimattomalla ja perusteettomalla sotilaallisella hyökkäyksellä Ukrainaa vastaan on ollut erittäin kielteinen vaikutus Ukrainan kykyyn käydä kauppaa muun maailman kanssa. Tämä johtuu ihmishenkien menetyksestä, tarpeesta keskittyä alueen puolustamiseen, tuotantokapasiteetin tuhoutumisesta ja siitä, että hyvin monet ovat joutuneet lähtemään kotiseudultaan ja merkittävä osa kuljetusvälineistä on pois käytöstä, koska pääsyä Mustallemerelle on rajoitettu. Tässä vaikeassa tilanteessa Eurooppa-neuvosto korosti 21. lokakuuta 2022 ja 9. helmikuuta 2023 antamissaan päätelmissä, että se jatkaa vahvaa poliittista ja taloudellista tukeaan Ukrainalle. Lisäksi Ukraina on pyytänyt EU:ta helpottamaan kauppaan liittyviä ehtoja mahdollisimman paljon, jotta maa voisi säilyttää maailmanlaajuisen kauppa-asemansa ja syventää kauppasuhteitaan unioniin. Tähän tähdätään mm. toimenpiteillä, joilla helpotetaan maalogistiikkaa EU:n ja Ukrainan välisellä maanteiden tavaraliikennettä koskevalla sopimuksella¹ ja EU:n ja Ukrainan solidaarisuuskaistoilla ja vapautetaan edelleen markkinoita assosiaatiosopimuksen mukaisesti ukrainalaisiin tuotteisiin sovellettavia kaupan myönnytyksiä täydentävistä väliaikaisista kauppaa vapauttavista toimenpiteistä 30. toukokuuta 2022 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2022/870. Asetus tuli voimaan 4. kesäkuuta 2022 ja on voimassa 5. kesäkuuta 2023 saakka. Nämä toimenpiteet ovat todistetusti parantaneet joustavuutta ja varmuutta ukrainalaisten tuottajien kannalta.

Ottaen huomioon Venäjän edelleen jatkuvan sotilaallisen hyökkäyksen Ukrainaan ja siitä johtuvan tarpeen jatkaa Ukrainan tukemista taloudellisesti sekä sen, että Ukrainalle myönnettiin EU:n ehdokasmaan asema kesäkuussa 2022, komissio esittää ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi, jolla uusitaan nämä kauppaa vapauttavat toimenpiteet, joita on määrä soveltaa yhden vuoden ajan nykyisten toimenpiteiden voimassaolon päättymispäivästä eli 6. kesäkuuta 2023 alkaen:

– pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppa-alueen perustamisesta tehdyn EU:n ja Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen², jäljempänä 'assosiaatiosopimus', IV osaston mukaisten jäljellä olevien tullitariffien väliaikainen keskeyttäminen. Tämä koskee kahta tuoteluokkaa:

- hedelmät ja vihannekset, joihin sovelletaan tulohintajärjestelmää;

¹ Ks. neuvoston päätös (EU) 2022/1158, annettu 27 päivänä kesäkuuta 2022, Euroopan unionin ja Ukrainan välisen maanteiden tavaraliikennettä koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 179, 6.7.2022, s. 1) ja neuvoston päätös (EU) 2022/2435, annettu 5 päivänä joulukuuta 2022, maanteiden tavaraliikennettä koskevan Euroopan unionin ja Ukrainan välisen sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta (EUVL L 319, 13.12.2022, s. 5).

² Osapuolet allekirjoittivat Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen (EUVL L 161, 29.5.2014, s. 3) kahdessa osassa maaliskuussa ja kesäkuussa 2014. Assosiaatiosopimusta on sovellettu väliaikaisesti joiltain osin 1. marraskuuta 2014 lähtien. Pitkälle menevä ja laaja-alainen vapaakauppa-alue, jäljempänä 'DCFTA', tuli väliaikaisesti voimaan 1. tammikuuta 2016, ja se on ollut täysimittaisesti voimassa 1. syyskuuta 2017 lähtien kaikkien EU:n jäsenvaltioiden ratifioitua sen.

- maataloustuotteet ja jalostetut maataloustuotteet, joihin sovelletaan tariffikiintiöitä;
- polkumyyntitullien väliaikainen kantamatta jättäminen Ukrainasta peräisin olevassa tuonnissa tämän asetuksen voimaantulopäivästä alkaen; ja
- tuontiin sovellettavan yhteisen järjestelmän (suojalausekkeet)³ soveltamisen väliaikainen keskeyttäminen Ukrainasta peräisin olevan tuonnin osalta.

Asetukseen (EU) 2022/870 sisältyy myös sellaisten teollisuustuotteiden jäljellä olevien tullien väliaikainen keskeyttäminen, joiden tullit poistetaan asteittain vuoden 2022 loppuun mennessä assosiaatiosopimuksen liitteen I-A mukaisesti. Tämä näiden toimenpiteiden uusimista koskeva ehdotus ei kata kyseisiä tuotteita, koska ne ovat joka tapauksessa tullittomia 1. tammikuuta 2023 alkaen.

Näillä väliaikaisilla ja poikkeuksellisilla toimenpiteillä tuetaan ja edistetään jatkuvasti nykyisiä kauppavirtoja Ukrainasta unioniin. Tämä vastaa yhtä assosiaatiosopimuksen keskeisistä tavoitteista: luodaan edellytykset talous- ja kauppasuhteiden tehostamiselle niin, että Ukraina voi asteittain yhdentyä EU:n sisämarkkinoihin.

Tähän asetusehdotukseen sisältyvät kauppaa vapauttavat toimenpiteet toteutetaan noudattaen assosiaatiosopimuksen 2 artiklassa olevaa sitoumusta, jonka mukaan täysivaltaisuuden ja alueellisen koskemattomuuden sekä rajojen loukkaamattomuuden ja itsenäisyyden periaatteiden noudattamisen edistäminen ovat sopimuksen keskeisiä osatekijöitä. Vastaavasti kauppaa vapauttavien toimenpiteiden ehtona olisi samojen 2 artiklassa määrättyjen peruseriaatteiden noudattaminen, myös niiden, joiden mukaan demokratian periaatteiden, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien sekä oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen ovat assosiaatiosopimuksen keskeinen osa.

Lisäksi tähän ehdotukseen sisältyvillä kauppaa vapauttavilla toimenpiteillä pyritään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimuksen) 207 artiklan 1 kohdan mukaisesti varmistamaan, että unionin yhteistä kauppapolitiikkaa harjoitetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU-sopimuksen) 21 artiklassa vahvistettujen unionin ulkoista toimintaa koskevien periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti.

Ehdotuksessa esitetään, että nopeutettuja suojamenettelyjä sovelletaan säännöllisen seurannan pohjalta, mikä merkitsee sitä, että tullit voidaan tarvittaessa ottaa uudelleen käyttöön.

• **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Nämä kauppaa vapauttavat toimenpiteet olisivat yhdenmukaisia assosiaatiosopimuksen täytäntöönpanon ja erityisesti pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppa-alueen perustamista koskevan IV osaston kanssa, jossa määrätään, että osapuolet perustavat asteittain vapaakauppa-alueen enintään 10 vuotta kestävästä siirtymäkauden aikana, joka alkaa mainitun sopimuksen voimaantulosta.

Lisäksi asetus (EU) 2022/870 on osoittanut, että EU on vahvasti sitoutunut tukemaan taloudellisesti Ukrainaa kansainvälisen kaupan avulla Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Kauppaa

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/478, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2015, tuontiin sovellettavasta yhteisestä järjestelmästä (EUVL L 83, 27.3.2015, s. 16).

vapauttavien toimenpiteiden uusiminen on looginen jatko tälle politiikalle, sillä sotilaallinen hyökkäys ja Ukrainan talousvaikeudet jatkuvat yhä.

Ukraina pyysi vuonna 2021 assosiaatiosopimuksen 29 artiklan 4 kohdan mukaisen tarkastelun käynnistämistä, jotta voidaan neuvotella mahdollisuudesta nopeuttaa ja laajentaa tullien poistamista Ukrainan ja unionin välisestä kaupasta. Neuvottelut on nyt keskeytetty.

EU:n ja Ukrainan huippukokouksessa 3. helmikuuta 2023 kuitenkin hyväksyttiin tarkistettu ensisijainen toimintasuunnitelma DCFTA-sopimuksen täytäntöönpanon tehostamiseksi vuosina 2023–2024. Tähän sisältyy esimerkiksi Ukrainan sitoumus antaa vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä siipikarjanlihan hygieniää ja laatua koskevaa lainsäädäntöä, joka mahdollistaa sovittujen muutosten tekemisen tiettyä EU:sta Ukrainaan vietävää siipikarjanlihaa koskevaan vientitodistukseen.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Euroopan unioni on tuominnut jyrkästi Venäjän hyökkäyksen Ukrainaan ja toteuttanut ennennäkemättömiä toimia Ukrainan tukemiseksi tässä poikkeuksellisessa tilanteessa. EU:n tuki kattaa muun muassa rahoitusavun, mukaan lukien makrotaloudellinen rahoitusapu hätätoimenpiteitä ja jälleenrakennusta varten, puolustustarvikkeiden toimittamisen, laajojen Venäjän ja Valko-Venäjän vastaisten pakotteiden käyttöönoton ja assosiaatiosopimuksen mukaisen yhteistyön tehostamisen. Lisäksi Ukrainalle myönnettiin EU:n ehdokasmaan asema kesäkuussa 2022. Näin ollen asetusehdotuksessa noudatettaisiin SEU-sopimuksen 21 artiklan 3 kohdan mukaista unionin velvoitetta huolehtia johdonmukaisuudesta ulkoisen toimintansa eri alojen välillä sekä SEUT-sopimuksen 207 artiklan 1 kohtaa, jossa määrätään, että yhteistä kauppapolitiikkaa harjoitetaan unionin ulkoista toimintaa koskevien periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 207 artiklan 2 kohta.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Yhteinen kauppapolitiikka kuuluu SEUT-sopimuksen 3 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Sen vuoksi toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta.

- **Suhteellisuusperiaate**

Tämä ehdotus on tarpeen, jotta voidaan panna täytäntöön yhteinen kauppapolitiikka ja saavuttaa tavoite, jonka mukaan Ukrainaa tuetaan taloudellisesti sen nykyisissä vaikeuksissa, myös unionin kanssa käytävän kaupan alalla.

- **Toimintatavan valinta**

Ehdotus noudattaa SEUT-sopimuksen 207 artiklan 2 kohtaa, joka koskee yhteiseen kauppapolitiikkaan liittyviä toimenpiteitä.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Ei sovelleta.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ei sovelleta.

- **Vaikutustenarviointi**

Jotta voidaan varmistaa, että Ukrainaa koskevia kauppaa vapauttavia toimenpiteitä jatketaan asetuksen (EU) 2022/870 voimassaolon päätyttyä 5. kesäkuuta 2023, on tärkeää, että asetus tulee voimaan 6. kesäkuuta 2023. Kun otetaan huomioon tämä tarve ja siitä aiheutuva tämän asetuksen kiireellisyys, vaikutustenarviointia ei tehty. Assosiaatiosopimuksen sisältämistä kauppaa ja kaupan liitännäistoimenpiteitä koskevista määräyksistä on kuitenkin tehty kauppapolitiikan pääosaston vuonna 2007 tilaama kestävään kehitykseen kohdistuvien vaikutusten arviointi, joka on otettu huomioon DCFTA-sopimusta koskevassa neuvotteluprosessissa. Tutkimuksessa vahvistui, että kauppaa ja kaupan liitännäistoimenpiteitä koskevien määräysten täytäntöönpanolla olisi myönteinen taloudellinen vaikutus sekä EU:hun että Ukrainaan.

Lisäksi asetuksen (EU) 2022/870 mukaisia tuontivirtoja seurataan ja niistä raportoidaan säännöllisesti. Ehdotuksessa esitetään, että jos seurannan tulosten perusteella tuonnista todetaan aiheutuvan haitallisia vaikutuksia EU:n markkinoille, suojatoimenpiteitä koskevia säännösten toimivuutta parannetaan.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Toimenpide ei lisää yritysten sääntelytaakkaa.

- **Perusoikeudet**

Näissä toimenpiteissä noudatetaan samoja perusperiaatteita, jotka on vahvistettu EU:n ja Ukrainan välisessä assosiaatiosopimuksessa. Erityisesti Ukrainan kanssa tehdyn assosiaatiosopimuksen 2 artiklassa määrätään, että demokratian periaatteiden, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien sekä oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen ovat mainitun sopimuksen keskeisiä osatekijöitä.

Kauppaa vapauttavat toimenpiteet olisivat myös Euroopan unionin perusoikeuskirjan mukaisia.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Kun otetaan huomioon arvio ehdotetun asetuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden tuontimääristä, jotka ylittävät Ukrainasta vuonna 2021 vahvistetun vuotuisen tullittoman

kiintiön, Euroopan unionin tullitulojen menetykset olisivat 33,4 miljoonaa euroa vuodessa. Lisäksi tiettyjen Ukrainasta peräisin olevien raudasta, seostamattomasta teräksestä tai muusta seosteräksestä valmistettujen kuumavalssattujen levyvalmisteiden tuontiin sovellettavien polkumyynnin vastaisten toimenpiteiden lakkauttamisen jälkeen [lisätään alaviite julkaistaessa] ainoa jäljellä oleva Ukrainaa koskeva kaupan suojatoimenpide on tiettyjen raudasta tai teräksestä valmistettujen saumattomien putkien tuonnissa sovellettava polkumyyntitulli, jota ei ole kannettu asetuksen (EU) 2022/870 1 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Tämän polkumyyntitullin voimassaolo päättyy 3. lokakuuta 2023, jos komissio ei vastaanota pyyntöä, joka sisältää riittävästi näyttöä siitä, että polkumyynti ja vahinko todennäköisesti toistuisivat, jos toimenpiteiden voimassaolo päättyy. Jos tiettyihin raudasta tai teräksestä valmistettuihin saumattomiin putkiin sovellettavia toimenpiteitä jatketaan kyseisen päivämäärän jälkeen, polkumyyntitullien arvioitu menetys olisi vuosina 2020 ja 2021 Ukrainasta tulleen tuonnin tason perusteella enintään alle 15 miljoonaa euroa vuodessa. Arvioitu kokonaismäärä on siten 48,4 miljoonaa euroa⁴, joten vaikutus EU:n omiin varoihin on hyvin vähäinen.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

EU:n ja Ukrainan kahdenvälisen kaupan kehittymisen seuraaminen verkossa on mahdollista Euroopan komission tätä tarkoitusta varten osoittamalla verkkosivustolla. Tämän asetuksen vaikutusta on seurattava säännöllisesti kahden kuukauden välein ottaen huomioon tiedot, jotka koskevat kauppaa vapauttavien toimenpiteiden kohteena olevien tuotteiden vientiä, tuontia, hintoja unionin markkinoilla ja tuotantoa unionissa.

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Ukrainan hätätilanteen huomioon ottaen toimenpiteellä pyritään lisäämään kaiken Ukrainasta tulevan tuonnin kauppavirtoja keskeyttämällä kaikki jäljellä olevat tullitariffit ja tuontitullit, joita sovelletaan ukrainalaisiin tuotteisiin. Kauppaa vapauttavat toimenpiteet toteutettaisiin keskeyttämällä tuontitullien kantaminen kaikilta tuotteilta.

⁴ Tariffikiintiöt ylittäväksi määräksi arvioidaan 44,5 miljoonaa euroa ja polkumyyntitullien määräksi 20 miljoonaa euroa. Tämän asetuksen mukaisten perinteisten omien varojen tulonmenetykseksi arvioidaan näin ollen 64,5 miljoonaa euroa (bruttomäärä, kantokulut mukaan luettuina) x 0,75 = 48,4 miljoonaa euroa kyseisellä kaudella.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS**Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen mukaisesti ukrainalaisiin tuotteisiin sovellettavia kaupan myönnytyksiä täydentävästä kaupan väliaikaisesta vapauttamisesta**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä,¹

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välinen assosiaatiosopimus², jäljempänä 'assosiaatiosopimus', muodostaa perustan unionin ja Ukrainan väliselle suhteelle. Neuvoston päätöksen 2014/668/EU³ mukaisesti assosiaatiosopimuksen IV osastoa, joka koskee kauppaa ja kaupan liitännäistoimenpiteitä, on sovellettu väliaikaisesti 1 päivästä tammikuuta 2016⁴, ja se tuli voimaan 1 päivänä syyskuuta 2017 kaikkien jäsenvaltioiden ratifioitua sen.
- (2) Assosiaatiosopimuksessa ilmaistaan assosiaatiosopimuksen osapuolten, jäljempänä 'osapuolet', halu lujittaa ja laajentaa suhteitaan kunnianhimoisesti ja innovatiivisesti,

¹ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ... (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty ...

² EUVL L 161, 29.5.2014, s. 3.

³ Neuvoston päätös 2014/668/EU, annettu 23 päivänä kesäkuuta 2014, Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta III osaston (lukuun ottamatta määräyksiä, jotka liittyvät työntekijöinä toisen osapuolen alueella laillisesti työskentelevien kolmansien maiden kansalaisten kohteluun) ja IV, V, VI ja VII osaston sekä niitä koskevien liitteiden ja pöytäkirjojen osalta, ja sopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 278, 20.9.2014, s. 1).

⁴ Neuvoston päätös 2014/668/EU, annettu 23 päivänä kesäkuuta 2014, Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta III osaston (lukuun ottamatta määräyksiä, jotka liittyvät työntekijöinä toisen osapuolen alueella laillisesti työskentelevien kolmansien maiden kansalaisten kohteluun) ja IV, V, VI ja VII osaston sekä niitä koskevien liitteiden ja pöytäkirjojen osalta, ja sopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 278, 20.9.2014, s. 1).

jotta ne voivat helpottaa asteittaista taloudellista yhdentymistä ja toteuttaa sen osapuolille Maailman kauppajärjestön (WTO) jäsenyyden perusteella kuuluvien oikeuksien ja velvollisuuksien mukaisesti.

- (3) Assosiaatiosopimuksen 25 artiklassa määrätään, että osapuolet perustavat asteittain vapaakauppa-alueen tullitariffeja ja kauppaa koskevan vuoden 1994 yleissopimuksen (GATT 1994 -sopimus) XXIV artiklan mukaisesti. Tätä tarkoitusta varten assosiaatiosopimuksen 29 artiklassa määrätään tullien asteittaisesta poistamisesta sopimukseen sisältyvien tulliluetteloiden mukaisesti sekä mahdollisuudesta nopeuttaa ja laajentaa tällaista poistamista. Assosiaatiosopimuksen 48 artiklassa määrätään, että yleinen etu on otettava huomioon ennen polkumyynnin vastaisten toimenpiteiden käyttöönottamista osapuolten välillä.
- (4) Venäjän 24. helmikuuta 2022 aloittamalla provosoimattomalla ja perusteettomalla sotilaallisella hyökkäyksellä Ukrainaa vastaan on ollut erittäin kielteinen vaikutus Ukrainan kykyyn käydä kauppaa muun maailman kanssa sekä tuotantokapasiteetin tuhoutumisen että sen vuoksi, että merkittävä osa kuljetusvälineistä on pois käytöstä, koska esimerkiksi pääsy Mustallemerelle on rajoitettua ja epävarmaa. Tällaisissa poikkeuksellisissa olosuhteissa ja Venäjän Ukrainaa vastaan kohdistaman hyökkäyssodan kielteisten talousvaikutusten lieventämiseksi on tarpeen nopeuttaa unionin ja Ukrainan taloussuhteiden lähentämistä, jotta Ukrainan viranomaisille ja väestölle voidaan antaa jatkuvaa tukea. Sen vuoksi on tarpeen ja aiheellista jatkaa toimia, joilla edistetään kauppavirtoja ja myönnetään kauppaa vapauttavien toimenpiteiden muodossa myönnytyksiä kaikkien tuotteiden osalta, jotta nopeutetaan tullien poistamista unionin ja Ukrainan välisestä kaupasta.
- (5) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 21 artiklan 3 kohdan mukaan unioni huolehtii johdonmukaisuudesta ulkoisen toimintansa eri alojen välillä. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 207 artiklan 1 kohdan mukaan yhteistä kauppapolitiikkaa harjoitetaan unionin ulkoista toimintaa koskevien periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti.
- (6) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/870⁵ voimassaolo päättyy 5 päivänä kesäkuuta 2023.
- (7) Tällä asetuksella käyttöön otettavien kauppaa vapauttavien toimenpiteiden olisi oltava seuraavanlaisia: i) keskeytetään hedelmien ja vihannesten tulohintajärjestelmän soveltaminen; ii) keskeytetään tariffikiintiöiden ja tuontitullien soveltaminen; iii) ei kanneta Ukrainasta peräisin olevassa tuonnissa tämän asetuksen soveltamisen aikana käyttöön otettuja polkumyynintulleja missään vaiheessa, ei myöskään tämän asetuksen voimassaolon päättymisen jälkeen, poiketen siitä, mitä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1036⁶ 14 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään; ja iv) keskeytetään väliaikaisesti Euroopan parlamentin ja

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/870, annettu 30 päivänä toukokuuta 2022, Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen mukaisesti ukrainalaisiin tuotteisiin sovellettavia kaupan myönnytyksiä täydentävistä väliaikaisista kauppaa vapauttavista toimenpiteistä (EUVL L 152, 3.6.2022, s. 103).

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1036, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2016, polkumyynnillä muista kuin Euroopan unionin jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumisesta (EUVL L 176, 30.6.2016, s. 21).

neuvoston asetuksen (EU) 2015/478⁷ soveltaminen. Näiden toimenpiteiden avulla unioni tosiasiallisesti antaa väliaikaisesti asianmukaista taloudellista ja rahoitustukea Ukrainalle ja talouden toimijoille, joihin olosuhteet vaikuttavat.

- (8) Petosten ehkäisemiseksi tässä asetuksessa vahvistettujen etuusjärjestelyjen edellytyksenä olisi oltava, että Ukraina noudattaa kaikkia asiaankuuluvia edellytyksiä assosiaatiosopimuksen mukaisten etujen saamiseksi, asianomaisten tuotteiden alkuperäsäännöt ja niihin liittyvät menettelyt mukaan luettuina, ja että Ukraina tekee tiivistä hallinnollista yhteistyötä unionin kanssa siten kuin assosiaatiosopimuksessa määrätään.
- (9) Ukrainan olisi pidättäydyttävä ottamasta käyttöön uusia tulleja tai vaikutukseltaan vastaavia maksuja ja uusia määrällisiä rajoituksia tai vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä, lisäämstä voimassa olevien tullien ja maksujen määriä ja ottamasta käyttöön mitään muita unionin kanssa käytävän kaupan rajoituksia, ellei se ole selkeästi perusteltua Venäjän sotilaallisen hyökkäyksen aiheuttamassa tilanteessa. Jos Ukraina ei noudata jotakin näistä edellytyksistä, komissiolla olisi oltava valtuudet keskeyttää väliaikaisesti tässä asetuksessa vahvistetut etuusjärjestelyt kokonaan tai osittain.
- (10) Assosiaatiosopimuksen 2 artiklassa määrätään, että muun muassa demokratian periaatteiden, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittaminen, alueellisen koskemattomuuden sekä rajojen loukkaamattomuuden ja itsenäisyyden periaatteiden noudattamisen edistäminen sekä joukkotuhoojien ja niihin liittyvien materiaalien ja niiden kantolaitteiden leviämisen estäminen ovat assosiaatiosopimuksen keskeisiä osatekijöitä. Lisäksi assosiaatiosopimuksen 3 artiklassa todetaan, että oikeusvaltioperiaate, hyvä hallinto, korruption torjunta, rajatylittävän järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin eri muotojen torjunta sekä kestävä kehitys ja tehokkaan monenvälisyyden edistäminen ovat keskeisiä tavoitteita osapuolten välisten suhteiden lujittamisessa. On aiheellista ottaa käyttöön mahdollisuus keskeyttää tässä asetuksessa käyttöön otetut etuusjärjestelyt väliaikaisesti, jos Ukraina ei noudata assosiaatiosopimuksen yleisiä periaatteita, kuten toimitaan muidenkin unionin tekemien assosiaatiosopimusten tapauksessa.
- (11) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa, jonka nojalla se voi väliaikaisesti keskeyttää 1 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetyt etuusjärjestelyt, jos etuusjärjestelyn edellytykset eivät enää täyty. Komissiolle olisi siirrettävä valtaa myös suojatoimien käyttöön ottamiseksi tapauksissa, joissa tämän asetuksen mukainen tuonti vaikuttaa haitallisesti samankaltaisten tai suoraan kilpailevien tuotteiden markkinoihin unionissa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁸ mukaisesti.
- (12) Jollei komission kolmen kuukauden kuluessa tekemästä arvioinnista, joka perustuu tämän asetuksen vaikutusten säännölliseen seurantaan ja jonka se tekee joko

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/478, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2015, tuontiin sovellettavasta yhteisestä järjestelmästä (EUVL L 83, 27.3.2015, s. 16).

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

jäsenvaltion asianmukaisesti perustellusta pyynnöstä tai omasta aloitteestaan, muuta johdu, on tarpeen säätää mahdollisuudesta ottaa uudelleen käyttöön assosiaatiosopimuksen mukaisesti muutoin sovellettavat tullit sellaisten tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden tuonnin osalta, jotka vaikuttavat haitallisesti samankaltaisten tai suoraan kilpailevien tuotteiden markkinoihin unionissa.

- (13) Komission vuosikertomukseen pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppa-alueen, joka on olennainen osa assosiaatiosopimusta, täytäntöönpanosta olisi sisällytettävä yksityiskohtainen arvio tässä asetuksessa vahvistettujen kauppaa vapauttavien toimenpiteiden toteuttamisesta.
- (14) Venäjän Ukrainaa vastaan kohdistaman sotilaallisen hyökkäyksen aiheuttamasta tilanteesta johtuvan asian kiireellisyys vuoksi on aiheellista poiketa Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen, Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimukseen liitettyssä kansallisten parlamenttien asemasta Euroopan unionissa tehdyssä pöytäkirjassa N:o 1 olevassa 4 artiklassa määrätystä kahdeksan viikon määräajasta.
- (15) Koska Ukrainan taloustilanne on vaikea ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/870 voimassaolo päättyy 5 päivänä kesäkuuta 2023, tämän asetuksen olisi tultava voimaan 6 päivänä kesäkuuta 2023,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Kauppaa vapauttavat toimenpiteet

- 1. Otetaan käyttöön seuraavat etuusjärjestelyt:
 - (a) keskeytetään tulohintajärjestelmän soveltaminen niiden tuotteiden osalta, joihin sitä sovelletaan assosiaatiosopimuksen liitteen I-A mukaisesti. Näiden tuotteiden tuontiin ei sovelleta tulleja;
 - (b) keskeytetään kaikki assosiaatiosopimuksen liitteessä I-A vahvistetut tariffikiintiöt ja sallitaan kyseisiin kiintiöihin luettavien tuotteiden tuonti unioniin Ukrainasta ilman tulleja.
- 2. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2016/1036 14 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, Ukrainasta peräisin olevassa tuonnissa tämän asetuksen soveltamisen aikana käyttöönotettuja polkumyyntitulleja ei kanneta missään vaiheessa, ei myöskään tämän asetuksen voimassaolon päättymisen jälkeen.
- 3. Keskeytetään asetuksen (EU) 2015/478 soveltaminen väliaikaisesti Ukrainasta peräisin olevan tuonnin osalta.

2 artikla

Etuusjärjestelyn edellytykset

Edellä 1 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädettyihin etuusjärjestelyihin sovelletaan seuraavia edellytyksiä:

- (a) noudatetaan assosiaatiosopimuksessa määrättyjä tuotteiden alkuperäsääntöjä ja niihin liittyviä menettelyjä;
- (b) Ukraina pidättäytyy ottamasta käyttöön uusia tulleja tai vaikutukseltaan vastaavia maksuja ja uusia määrällisiä rajoituksia tai vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä unionista peräisin olevassa tuonnissa, lisäämstä voimassa olevien tullien tai maksujen määriä taikka ottamasta käyttöön mitään muita unionin kanssa käytävän kaupan rajoituksia, syrjivät sisäiset hallinnolliset toimenpiteet mukaan lukien, ellei se ole selkeästi perusteltua sotatilanteessa; ja
- (c) Ukraina noudattaa demokratian periaatteita, ihmisoikeuksia ja perusvapauksia sekä oikeusvaltioperiaatetta ja ponnistelee jatkuvasti ja hellittämättä korruption ja laittomien toimien torjumiseksi assosiaatiosopimuksen 2, 3 ja 22 artiklan mukaisesti.

3 artikla

Väliaikainen keskeyttäminen

1. Jos komissio katsoo, että on tarpeeksi näyttöä siitä, että Ukraina ei noudata 2 artiklassa vahvistettuja edellytyksiä, se voi täytäntöönpanosäädöksellä keskeyttää 1 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetty etuusjärjestelyt kokonaan tai osittain. Kyseinen täytäntöönpanosäädös hyväksytään 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.
2. Jos jokin jäsenvaltio pyytää komissiota keskeyttämään jonkin etuusjärjestelyn sillä perusteella, että Ukraina ei noudata 2 artiklan b alakohdassa säädettyjä edellytyksiä, komissio antaa neljän kuukauden kuluessa pyynnön esittämisestä perustellun lausunnon siitä, onko väite, jonka mukaan Ukraina ei ole noudattanut edellytyksiä, perusteltu. Jos komissio pitää väitettä perusteltuna, se käynnistää tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun menettelyn.

4 artikla

Nopeutettu suojaamenettely

1. Jos Ukrainasta peräisin olevaa tuotetta tuodaan ehdoin, jotka vaikuttavat haitallisesti samankaltaisten tai suoraan kilpailevien tuotteiden markkinoihin unionissa, komissio voi milloin tahansa ottaa uudelleen käyttöön assosiaatiosopimuksen mukaisesti kyseisen tuotteen tuontiin muutoin sovellettavat tullit antamalla täytäntöönpanosäädöksen. Kyseinen täytäntöönpanosäädös hyväksytään 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.
2. Komissio seuraa säännöllisesti tämän asetuksen vaikutusta ottaen huomioon tiedot, jotka koskevat 1 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisten kauppaa vapauttavien toimenpiteiden kohteena olevien tuotteiden vientiä, tuontia, hintoja unionin markkinoilla ja tuotantoa unionissa.

Komissio ilmoittaa jäsenvaltioille säännöllisen seurannan tuloksista joka toinen kuukausi tämän asetuksen voimaantulosta alkaen.

3. Komissio käynnistää arvioinnin samankaltaisten tai suoraan kilpailevien tuotteiden markkinoiden tilanteesta unionissa tullien uudelleen käyttöönottoa silmällä pitäen.

Arviointi tehdään enintään kolmen kuukauden kuluessa

- (a) jäsenvaltion asianmukaisesti perustellusta pyynnöstä, johon sisältyy kyseisen jäsenvaltion 5 kohdan mukaisesti kohtuudella saatavilla oleva, riittävä alustava näyttö tuonnista, joka vaikuttaa haitallisesti 1 kohdassa tarkoitettuihin markkinoihin, tai
 - (b) komission omasta aloitteesta, kun on ilmeistä, että on olemassa riittävä alustava näyttö 1 kohdassa tarkoitettuihin markkinoihin haitallisesti vaikuttavasta tuonnista.
4. Jos komissio katsoo arvioinnin perusteella, että samankaltaisten tai suoraan kilpailevien tuotteiden unionin markkinoihin on kohdistunut haitallisia vaikutuksia, ja aikoo ottaa tullit uudelleen käyttöön, se julkaisee *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ilmoituksen muutoin sovellettavien tullien ottamisesta uudelleen käyttöön 1 kohdan nojalla. Ilmoituksessa esitetään yhteenveto nopeutetun arvioinnin keskeisistä tuloksista ja asetetaan määräaika, jonka kuluessa asianomaiset osapuolet voivat esittää näkökantansa kirjallisesti. Määräaika saa olla enintään 10 päivää ilmoituksen julkaisupäivästä.
5. Arvioidessaan, olisiko 1 kohdan mukaisia toimenpiteitä sovellettava, komissio ottaa huomioon kaiken merkityksellisen markkinakehityksen, mukaan lukien asianomaisen tuonnin vaikutus samankaltaisten tai suoraan kilpailevien tuotteiden markkinatilanteeseen unionissa. Arvioinnissa otetaan huomioon muun muassa seuraavat tekijät:
 - (a) kyseisen tuotteen Ukrainasta tulevan tuonnin lisääntyminen absoluuttisesti ja suhteellisesti ilmaistuna;
 - (b) tarkasteltavana olevan tuonnin vaikutus EU:n tuotantoon ja hintoihin ottaen samalla huomioon muista lähteistä tulevan tuonnin kehittyminen.

Luettelo ei ole tyhjentävä, ja myös muita merkityksellisiä tekijöitä voidaan ottaa huomioon.

6. Assosiaatiosopimuksen mukaisesti muutoin sovellettavat tullit voidaan ottaa uudelleen käyttöön niin pitkäksi ajaksi kuin se on tarpeen samankaltaisten tai suoraan kilpailevien tuotteiden unionin markkinoihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten torjumiseksi.
7. Jos poikkeukselliset olosuhteet edellyttävät välittömiä toimia, komissio voi ilman 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä ja ilmoitettuaan asiasta asetuksen (EU) 2015/478 3 artiklan 1 kohdalla perustetulle suojatoimenpidekomitealle toteuttaa tarvittavat ennaltaehkäisevät toimenpiteet.

5 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdan soveltamisessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 952/2013⁹ 285 artiklan 1 kohdalla perustettu tullikodeksikomitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Komissiota avustaa tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdan soveltamisessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2015/478 3 artiklan 1 kohdalla perustettu suojatoimenpidekomitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
3. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

6 artikla

Kauppaa vapauttavien toimenpiteiden toteuttamisen arviointi

Komission vuosikertomukseen pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppa-alueen täytäntöönpanosta on sisällytettävä yksityiskohtainen arvio tässä asetuksessa säädettyjen kauppaa vapauttavien toimenpiteiden toteuttamisesta sekä tarvittaessa arvio kyseisten toimien sosiaalisista vaikutuksista Ukrainassa ja unionissa. Tiedot 1 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen tuotteiden tuonnista on asetettava saataville kuukausittain komission verkkosivustolla.

7 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan 6 päivänä kesäkuuta 2023.

Tätä asetusta sovelletaan 5 päivään kesäkuuta 2024.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikodeksista (EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1).

**YKSINOMAAN TALOUSARVION TULOPUOLEEN VAIKUTTAVAN
SÄÄDÖKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS**

1. EHDOTUKSEN NIMI:

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen mukaisesti ukrainalaisiin tuotteisiin sovellettavia kaupan myönnytyksiä täydentävästä kaupan väliaikaisesta vapauttamisesta.

2. BUDJETTIKOHDAT:

12 luvun 120 momentti

Vuodeksi 2023 budjetoitu määrä: **21 590 300 000** euroa

3. RAHOITUSVAIKUTUKSET

☐ Ehdotuksella ei ole rahoitusvaikutuksia.

☒ Ehdotuksella ei ole rahoitusvaikutuksia menoihin, mutta sillä on seuraava rahoitusvaikutus tuloihin:

Budjettikohta	Tulot	Kausi: osa vuotta 2023 – osa vuotta 2024* (milj. euroa yhden desimaalin tarkkuudella)
12 luvun 120 momentti ¹⁰	<i>Vaikutukset omiin varoihin</i>	48,4
Yhteensä		

* Yksi vuosi asetuksen voimaantulosta

Laskelmat perustuvat asetusehdotuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vuoden 2021 tuontimääriin, jotka ylittävät vuotuisen tullittoman kiintiön (eli 40 tariffikiintiötä) sekä polkumyyntitullien arvioituihin määriin.

Edellä esitettyjen laskelmien perusteella tämän päätöksen mukaisten perinteisten omien varojen tulonmenetykseksi arvioidaan 64,5 miljoonaa euroa (bruttomäärä, kantokulut mukaan luettuina) $\times 0,75 = 48,4$ miljoonaa euroa kyseisellä kaudella.

¹⁰ Perinteisistä omista varoista (maatalousmaksut, sokerimaksut, tullimaksut) ilmoitetaan nettomäärät, jotka saadaan vähentämällä bruttomääristä 25 prosenttia jäsenvaltioiden kantokuluja.

4. PETOSTENTORJUNTA

Petosten ehkäisemiseksi tässä asetusehdotuksessa vahvistettujen kauppatoimenpiteiden edellytyksenä olisi oltava, että Ukraina on noudattanut kaikkia asiaankuuluvia edellytyksiä assosiaatiosopimuksen mukaisten etujen saamiseksi, mukaan lukien asianomaisten tuotteiden alkuperäsäännöt ja niihin liittyvät menettelyt, ja että Ukraina tekee tiivistä hallinnollista yhteistyötä unionin kanssa siten kuin assosiaatiosopimuksessa määrätään.